



2018. JANUÁR–MÁRCIUS

# JÓ PÁSZTOR

A JÓ PÁSZTOR ALAPÍTVÁNY LAPJA • 15. ÉVFOLYAM 1–3. SZÁM

## HITBUZGÓ HÍVŐ HÁZASPÁR

Akvila és Priscilla történetét az Apostolok cselekedetei könyvében találjuk leírva. A rövid életrajzi közlések átgondolása után igen szimpatikussá vált lelki életem számára ennek a buzgó keresztyén házaspárnak az élete. Próbáljunk megismerni először Priscillával.

A római birodalom fővárosába, Rómába már az első század első felében eljuthatott a Jézus Krisztusról szóló, érdeklődést felcsigázó tragédia híre. Feltámadását követően Péter apostol Jeruzsálemben nyíltan elmondja pünkösdi prédikációját. Hallgatói között található többek között ún. „római jövevények” is. (ApCsel 2,10) Rómában a század közepén megkezdődött az ott található keresztyének drasztikus üldözése. A császárok önmagukat tartották ugyanis istennek. Elvárták, sőt, kikövetelték, hogy istenként tiszteljék, sőt imádják őket. Aki a császár szobra előtt nem volt hajlandó tömjént füstölni az oltáron, az ellenségnek számított. A cézár ugyanis önmagát istenként fölmagasztalva szerette látni a tükörben. Hallani sem akart más istenről a nagy birodalomban, annak még a távoli, keleti valamelyik országában sem. – Még hogy Jézus Krisztus isten volna?! – Aki mégis ragaszkodott Krisztus-hitéhez, az ilyen bűnözőt száműzték a városból. A kevésbé ismerteket pedig, az „aljanépet” cirkuszi arénákban gladiátorokkal és kiéheztetett vadállatokkal igyekeztek megsemmisíteni, hitükkel együtt.

Priscilla nevének magyar jelentése: hajdankori, ősi eredetű, tiszte-

letre méltó, az ősi erényekhez ragaszkodó személyiség lehetett. Valószínűleg arisztokrata családban nőtt fel. – Róma erkölce ez idő tájt egy hatalmas mocskos pocsolóhoz volt hasonló. A ránk maradt versek, falfestmények, szobrok és egyéb emléktárgyak szinte mellbe vágják a ma emberét, pedig mi, európaiak sem igen dicsekedtünk népeink kimagasló erkölcsi erényeivel.

Látásom szerint Priscilla megőrizte méltóságát és tekintélyét a romlott nagy városban. „Ember az embertelenségben”, mondhatnánk

róla a költő, Ady Endre szavait. Fantáziám szerint a szülei nagyméltóságú főemberek lehettek. Talán olyan férjet akartak hozzá erőltetni, aki társaival együtt kirívó, tisztátalan, hivalkodó életet élt. Priscilla valószínűleg ragaszkodott az ősei erényeihez, vállalva az „elavult”, „divatja múlt” jelzőket is, főleg azért, mert ekkor már megérinthette a szívét a Jézusról szóló evangélium.

Házassága is erről tanúskodik. Akvila, a férj-jelölt korának egyik népszerű építőmestere lehetett. „Sátorkészítő”. Ne feledjük, hogy az



Szamoszegi Bodó Sándor: Golgota

*Aldott húsvéti ünnepet kívánunk minden kedves Olvasónknak!*



akkori népek, főleg a keleti és északi részeken még sátorházakban éltek, laktak. Kőházakról is tudunk, de azok leginkább vallási és egyéb közösségi épületek, templomok voltak. – Ez az erényeit őrző, tekintélyes asszony inkább vállalhatta a rangon aluli házasságot, semmint a szélhámós, tisztátalan tündöklést egy nemesi származású gazdaggal való kapcsolatot, „összeállást” és tisztátalan ragyogást a földi javak segítségével. Száműzetése is összefüggésbe hozható a családi háttérrel. Úgy képzelem, hogy Jézus Krisztus üdvözítő kegyelme már bekerült ismeretanyaga gyűjteményébe, és ragaszkodott hitéhez és meggyőzéséhez.

Szintén a név jelentéséből kiindulva Akvila egy nagyobb majorságnak a gazdasági vezetője lehetett. Tisztességes foglalkozást űzött, közismert szövműhelyei lehettek, ahol ő volt a tervező, és ő maga is példát mutatott a rá bízottak előtt. Születési helye valahol Pontusz tartományban keresendő.

Lukács történetíró atyánkfia ezeket beszéli el róluk híres történelem-könyvében: *„Ott találkozott egy Akvila nevű pontuszi származású zsidóval, aki nemrég jött Itáliából, feleségével, Priscillával, mivel Klaudiusz elrendelte, hogy minden zsidó távozzék Rómából.”* (ApCsel 18,1-2) Tehát két vallásfelekezet hívei voltak nem kívánatosak a birodalom fővárosában és környékén, mégpedig a régi zsidó származásúak, és az új, keresztyén elkötelezettségűek.

Pál apostol hamar be- és elfogadta Akvilát a lélekmentő szolgálatban. Ő is – fiatalemberként – sátorkészítő mester volt. Az új munkatárs valószínűleg befogadta a neves zsidó rabbit jól menő műhelyébe, és ily módon az apostolnak is a saját két keze munkájával szerzett keresete, hétköznapi élet-lehetősége biztosítva volt.

Akvila Pált fogadta el munkatársként, őt pedig az apostol vette

maga mellé, hogy mint Krisztus-hoz megtért zsidó keresztyének együtt vitázzanak a zsinagógában, és igyekezzenek meggyőzni a zsidó hallgatóságot meg a görögöket a Krisztus által elnyerhető örök üdvösség felől.

A korintusi zsinagóga keményen ellenállt, hallani sem akartak Jézusról. Pál azonban olyan ígéretet kapott a Szentlélektől, hogy Korintusban „érdemes” missziózni, hiszen Isten már úgy határozott, hogy itt sok ember élete meg fog változni az Ige hatására. Érdemes elolvasni a korintusi leveleket, hogy erről még inkább meg lehessen győződni.

Korintus egy olyan helyen épült település, hamarosan város volt, ahol az ún. „Nagy Tenger” (Földközi-tenger) legforgalmasabb kereskedelmi útvonalai keresztezték egymást. Csak néhány tenger melletti tartományt említsünk! Első a birodalom fővárosa, Róma, délen Egyiptom, keleten Júdea és Szíria, északkeleten Kisázsia, (Troász és Efézus), és itt haladtak át a szállítványok a Fekete-tenger irányába is.

Amikor lejárt ezen a helyen Pál apostol küldetése, visszatért Antiokhiába, és magával vitte az ügybuzgó házaspárt, Akvilát és Priscillát is.

Új helyszínnel ismertet meg bennünket ismét a Római levél 16,3. verse. Rómába írt levelében ugyanis Pál apostol meleg szívű köszöntést küld a két régi munkatársnak, Akvilának és Priscillának. Társak a Krisztus Jézusban. – Ebből arra lehet következtetni, hogy valamelyik újabb cézár fenntartósága alatt inkább előtérbe kerültek a gazdasági élet kérdései, mint a vallásos perlekedések. Viszafogadta a megpróbált házaspárt a valamikori régi ország. A továbbiakban a saját anyanyelvükön lehettek hatékony szócsövei a Megváltó Krisztus evangéliumának. Gyönyörű dicséretet kapnak Pál lelkipásztoruktól: *„Ők életemért*

*saját fejüket kockáztatták.”*

Furdal a kíváncsiság, milyen ügy, vagy esemény, netán vallási támadások összessége és az abból való megszabadulás váltotta ki a nagy apostolból ezeket a testvéri szavakat. Az eset közismertté vált a keresztyén gyülekezetek tagjai között, hiszen most nem egyes számban beszél Pál, hanem ezt írja: *„nekik nem csak én vagyok hálás, hanem a pogányok valamennyi gyülekezte is.”*

Előbb arra gondoltam, hogy anyagi javaikat megosztották a szegények között. Korintus egy olyan város volt, de Efézus szintű, ahol rengeteg rabszolga is élt, vagy szabadon, vagy bujkálva. Akinek a mindennapi betevő falat is bizonytalan, ott életmentő adomány minden ételmiszer. Az 1Kor 11-ben van egy kis részlet, melyet érdemes fölkeresni és elolvasni: *„Amikor tehát összejöttök egy helyre, nem lehet úrvacsorával élni, mert az evésnél mindenki a saját vacsoráját veszi elő, és az egyik éhezik, a másik pedig megrészegedik”.*

Oda képzelem Akvilát és főleg Priscillát egy-egy ilyen összejövételre, amikor és ahol ők a saját gazdag ételmüket maradék nélkül átengedték az éhező és szomjazó rabszolga testvéreknek.

Még egy kis tükörcserép, melyben ennek a hívő házaspárnak az arcát, a jellemét és átadottságát szemlélhetjük: 1Kor 16,19. *„Sokszor köszönt titeket az Úrban Akvila és Priszka, a házuknál lévő gyülekezettel együtt.”* – Az átadott és megszentelt hívő élet ilyen jutalmat nyer Istentől, hogy sokan megtérnek, örül a gyülekezet, együtt örömmel szolgálják azt az Urat, aki az Alfa és az Ómega, a kezdet és a vég.

Hálás vagyok, hogy itt látom Priscilla „hétköznapi” nevét: Priszka. Ezt úgy lehet lefordítani, ahogy egy szemináriumi élménnyel alá tudom támasztani. Volt ugyanis a Teológián egy elmé-





lyült lelki életű teológiai professzorunk, Baranyay Mihály lelkipásztor testvér. Aki őt közelebbről is megismerte, előbb vagy utóbb megtanult egy másik fajta megszólítási módot: Bácsi, kérem! Leírva is találkoztam ezzel az egyszerű elnevezéssel: „Bym bácsí”. – Apánk helyett apánk volt a „drága”.

Ilyen lehetett „Priszka néni” is. Nem nagyméltóságú, nem nagy-tiszteletű, hanem egyszerűen csak Priszka néném! – A 2Tim 4,19-ben olvasom e baráti szavakat: „Köszönts Priszkát és Akvilát, meg Oneziforosz háza népét!”

Régóta ima-kérésem: Uram, segíts, hogy feleségemmel együtt mi is ilyen buzgók, megbízhatók és állhatatosak lehessünk a te néped között, szeretett baptista közösségünkben, amíg méltatsz éltetni bennünket!

*Gerzsényi Sándor*

## A szerkesztő rovata

A Jó Pásztor ez évi első számában néhány évfordulóra emlékezünk.

**Negyven éve** érkezett haza a Szent Korona, a baptista Jimmy Carter amerikai elnök rendelete alapján.

**Húsz éve** hunyt el Dr. Haraszi Sándor, Billy Graham tanácsadója, aki eszköz volt Isten kezében arra, hogy a nagy evangélista a vasfüggöny mögött hirdethesse az Igét. Ő kérte meg Billy Graham-et arra, hogy segítsen a Korona hazaadásának előmozdításában.

Jimmy Carter 95 éves, Billy Graham a századikban van, Haraszi Sándor most lenne 98. Carter és Graham él, és mostanában a média mindkettőjükkel sokat foglalkozott. Haraszi testvérrel is, de húsz évvel ezelőtti elköltözése indokolja, hogy most többet is mondjunk róla, mint hogy megemlítjük a nevét. Azok az

írások, amelyeket itt közlünk, főleg az Ezredfordulók c. könyvből valók.

Természetesen a megszokott rovatok most is hiánytalanul megjelennek. A jobb olvashatóság kedvéért – különösen idősebb testvéreinkre gondolva – ez évtől a Jó Pásztor zöld-fehér helyett fekete-fehérben jelenik meg.

Hálásak vagyunk mindazoknak, akik támogatják munkánkat, és kérjük, hogy adójuk 1 %-át (esetleg ismerősöket, barátokat is meggyőzve) ajánlják fel a Jó Pásztor Alapítványnak.

Remélve, hogy az Úr megtart bennünket a 2018-as esztendőben, kívánjuk kedves Olvasóink életére az Úr gazdag áldását.

Testvéri üdvözlettel:

*Dr. Almási Mihály  
lelkipásztor – szerkesztő*

Lapzártakor vettük a hírt, hogy február 21-én, életének 100. évében Billy Graham evangélizátor, családja körében visszaadta lelkét a Teremtőnek.

Későbbi számainkban visszatérünk különlegesen értékes szolgálatának ismertetésére.

A Gyászoló Családnak az Úr vigasztalását kívánjuk! (a szerk.)



**1% • 1% • 1% • 1% • 1% • 1% • 1%**

**A JÓ PÁSZTOR Alapítvány • Adószáma: 18696619-1-13**

**A Napsugár Gyermekektől Alapítvány • Adószáma: 19175955-1-13**

**Mindkét alapítvány jogosult arra, hogy fogadja a befizetett adó 1%-át.**



### Hogyan rendelkezhetünk adónk 1%-áról?

Hálasan köszönjük mindazoknak a támogatását, akik adójuk 1%-át alapítványaink javára utalták át. Ezúton jelezzük, hogy az 1%-os törvény módosult. A következőkben közöljük a mai szabályozást. Ez jóval komplikáltabbnak látszik, mint a korábbi, ezért arra kérjük azokat, akik továbbra is szeretnének bennünket támogatni, hogy ha nem elég világos számukra ennek lehetősége, kérjenek segítséget hozzátartozóktól, barátoktól, vagy tőlünk a 06-20/886-1794-es számon

\*\*\*

- Az adó 1% felajánlásáról az új online felületen vagy a 17SZJA EGYCSA lapján, illetve az erre a célra kialakított a nav.gov.hu honlapján a nyomtatványkitöltő program segítségével a 17EGYSZA jelű nyomtatványon ügyfélkapun keresztül is rendelkezhetünk.
- Az adó 1% felajánlásáról a rendelkező nyilatkozatot 2018. május 22-ig kell elektronikusan vagy postán megküldeni a NAV-hoz, akár a bevallás részeként, akár külön.
- Rendelkezésünk csak akkor lesz érvényes, ha az adónkat már befizettük és nincs adótartozásunk.





# Húsz éve költözött az Úrhoz Dr. Haraszi Sándor

## Egy életút elismerése

A Jászai Mari tér irányába száguldok a 6-os villamossal. Azaz száguldanék, ha nem cserélődne ki minden megállóban a munkából hazafelé tartó utastömeg. Lopva az órára pillantok. A legjobb esetben is kések harminc percet. Közben leendő „riportalanyomom” gondolkodom. Alig egy éve ismertem meg személyesen, de első beszélgetésünk alkalmával nyilvánvalóvá vált, hogy Krisztus-hívő életének két alappillére: a pontosság és a fegyelem.

Hála Istennek, a házat gyorsan megtalálom, türelmetlen csengetésemre már nyílik is az ajtó. Alig egy óras késésem ellenére az elmarasztalás egyetlen jele sem tükröződik vendéglátóm tekintetében. A dolgozószobába követem a szabadidőruhában is méltóságteljes lépéseket. A század eleji bérház egy, a huszadik század legmodernebb vívmányaival felszerelt „irodát” rejt. A számítógép képernyője elárulja, hogy valakit az Interneten való barangolás közben zavartam meg. Az íróasztalon, kicsit távolabb a fénymásolótól és a lézerprinter-től – a mobiltelefonok között megpillantom a legújabb, miniatűr változatot. Az asztal mögötti polcokon az orvosi lexikonok tucatjai mellett iratgyűjtők százai őrzik a több évtizedes munka dokumentumainak egy részét.

Aztán mégis átmegyünk a kényelmesebb nappaliba. Miközben a magnóval és a kazettával bajlódok, riportalanyom magához ragadja a beszélgetés fonalát. Munkámról kérdez, majd gyülekezetemről, szolgálatomról, terveimről, életemről. Bár még sosem láttam mosolyogni, közvetlensége és őszinte érdeklődése mögött Testvérré találok benne.

Közben felesége, a végtelenül alázatos és mindig sugárzó anya, nagymama és dédnagymama – aki egy évtizeddel ezelőtt egy amerikai kórház családorvosi osztályának igazgatójaként, majd egy orvosi egyetem tanáraként dolgozott – hatalmas tényér réttel lép meg bennünket. Hármásban beszélgetünk tovább, s miközben megelevenednek emlékeik, egyre csak azt kérdezem magamtól: hogyan férhetett bele ennyi küzdelem, harc, áldozat, erőfeszítés, öröm és áldás 77 esztendőbe?

Isten nem a sikert várja tőlünk, hanem az erőfeszítést. Nem a célba érést írja elő, csupán menet közben akar találni bennünket visszatérésekor – jut eszembe

Albert Schweitzer egyik gondolata. *Dr. Haraszi Sándor* és hűséges segítőtársa, Rózsika néni még úton vannak. Ennek az útnak az elismeréseként vette át Haraszi testvér *Göncz Árpád* kitüntetését, a Magyar Köztársasági Arany Érdemkeresztet április 7-én a Miniszterelnöki Hivatalban *Platthy Iván* államtitkártól. A bensőséges alkalmon, mint Haraszi testvér életének minden fontos eseményénél, jelen volt a feleség, *dr. Bán Rozália*, valamint *Egyed Albertné* főtanácsos és *dr. Almási Mihály* szövetségi elnök.

Haraszi testvér előtt már gyermekkorában világos volt a cél. Krisztust követve példaképe Albert Schweitzer volt. Eötvös-kollégistaként tanult, majd bölcsész doktorként jelentős eredményeket ért el a magyar baptista teológiai oktatás színvonalának emelésében: *Lőrincze Lajossal* és *Czine Mihállyal* nyelvet, kultúrát és hitet mentett itthon és az Amerikában élő magyarok között; orvos-misszionáriusként eljutott Afrikába; valamint húsz éven keresztül szervezte és segítette *Billy Graham* kelet-európai szolgálatát. Mindig tisztában volt képességeivel. Eredményeit, sikereit ma sem rejti véka alá, de tudja, hogy mindazt egyedül Urának és Megváltójának köszönheti. Jelenleg egy élet tapasztalatait próbálja feleségével együtt könyvekben megörökíteni.

Búcsúzáskor Rózsika néni becsomagolja a megmaradt rétest és mellé néhány jó tanáccsal lát el. Visszafelé a villamoskocsiban már csak harmadmagammal utazom. Boldogan és kétségek nélkül megyek tovább, mert biztosan tudom, bármilyen nehéz is ez az út, elvezet „valahová”.  
(*Ezredfordulók – F. A.–*)



Haraszi Sándor és II. János Pál pápa (háttérben Billy Graham)



## Tudósítás Dr. Haraszi Sándor testvér temetéséről

Dr. Almási Mihály elnök testvér 1998. január 20-án dr. Haraszi Sándor testvér temetésére Atlantába utazott. A gyászszertartásra 1998. január 21-én került sor, nagy részvét mellett.

A gyászistentisztelet bevezetéseként Franz Schubert „Ave Maria” c. művét Philip Ficsor játszotta, majd dr. Alexander Hugh MacDonald üdvözölte a résztvevőket. Dr. Oscar I. Romo, a Déli Baptista Szövetség Belmissziós Társaságának korábbi elnöke imádkozott, és emlékezett Haraszi Sándorra, akivel sok éven át dolgozott együtt a lelkeszcsera-programban.

Clif Barrows, a Billy Graham Evangélizációs Társaság szólistájának és zeneigazgatójának vezetésével énekelte a gyülekezet: „Nagy Istenem, ha nézem, a világot...” és a refrént: „mily nagy vagy Te...”

Franklin Graham, dr. Billy Graham fia, a Billy Graham Evangélizációs Társaság alelnöke, a Samaritan's Purse elnöke felolvasta édesapja dr. Billy Graham levelét és édesanyja Mrs. Ruth Graham, valamint a társaság nevében méltatta Haraszi doktor életútját. (Billy Graham nem tudott részt venni a temetésen, de Franklin-nel eljött édesanyja, Mrs. Ruth Graham, valamint a társaság legfőbb vezetői, köztük dr. John Ackers, Dr. Blair Careson és mások).



A temetésen a nyitott koporsónál Dr. Almási Mihály prédikál, mellette Dr. Haraszi Leland

Ezután dr. Robert C. Thelkeld, Haraszi testvér egyik unokájának (Anica) férje olvasta föl a nekrológot, majd dr. Almási Mihály hirdette az igét és adta át a Magyarországi Baptista Egyház, a Romániai Magyar Baptista Gyülekezetek Szövetsége, a Magyar Baptisták Világszövetsége és mások részvétnyilvánítását.

Az „Amazin Grace” eléneklése után további leveleket és táviratokat ismertetett dr. Haraszi József, Haraszi testvér legidősebb fia – többek között a Vatikánból.

Az Amerikai Magyar Baptisták Szövetsége nevében Kiss Ernő testvér szólt, majd a jelenlévő magyar pásztorok énekeltek. Végül a gyermekek és unokák búcsúztak egy-egy rövid, megható emlékezéssel, köztük az egyik vő, aki klarinétművész, egy erre az alkalomra komponált rekviemmel.

Haraszi testvér kedves énekét énekeltek még (Crosby Fanny: „Elnémul egyszer énekelem...”), majd dr. MacDonald záró imája után a magyar himnuszt.

\*\*\*

A temetőben dr. MacDonald szólt, majd a temetés alatt a jelenlévő magyar pásztorok és mások énekeltek magyarul. A gyászistentisztelet után a család fogadást adott a Haraszi rezidencián. Számos igen fontos kijelentés hangzott el a szolgálatokban, melyeknek ismertetésére még visszatérünk. Dr. A. M.

### Csúcson

Csendes megnyugvás békés derűje  
megaranyozza fáradt homlokom.  
rosszakaratú gáncs és irigység  
miatt már tovább nem szomorkodom.  
Nem nyugtalanít a csordaiüvöltés,  
rágalmazóim hadát megértem:  
Messzire vetett a titokzatos Élet,  
eltávolodtunk időben, térben.  
Célomról nekik mitsem szólhatok,  
s az út odáig jaj de messze még!  
Kanyargós, szirtes nagy zarándoklásom  
sokszor akasztja szörnyű szakadék.  
De mikor egy-egy csúcsot érek mégis,  
felejték mindent s messze nézek el:  
alattam dörgő zivatar haragja  
halk morajlásként ér a bércre fel.  
Kimondhatatlan titokzatos érzés:  
a katlanokban ködbe vész a szem,  
de körülöttem zordon-büszke ormok  
merész körrajza rezg az étheren.  
És az ég olyan közelinek látszik:  
a legmagasabb csúcs, lám belenyúl!  
A lenyugvó nap glóriát ölt rája,  
s a láthatáron lassan alkonyul...

Haraszi Sándor

Lausanne, 1949. VIII. 7.







## HÚSZÉVES HÍREK A GYÁSZSZERTARTÁS NAPJAIBÓL

Szövetségünk elnöke, *dr. Almási Mihály* számos két-  
oldalú tárgyalást folytatott Amerikában.

*Dr. Haraszti Sándor* testvér temetése kapcsán találkozott és tárgyalt a Billy Graham Társaság vezetőivel, *Mrs. Ruth Graham*-mel, *dr. Billy Graham* feleségével, *Blair T. Carlsson*-nal, az evangélizációk főszervezőjével, *dr. John Ackers*-szel, a Társaság igazgatójával, valamint *Franklin Graham*-mel, a Társaság alelnökével. Szó volt a magyar misszióról és többek között Tahi Tabor jövőjéről is.

\*\*\*

*Franklin Graham* a temetés utáni napon Ausztráliába utazott egy nagyszabású evangélizációra, ahogy egyre gyakrabban teszi ezt. *Almási testvér* meghívta *Franklin Graham*-et egy magyarországi evangélizációra.

\*\*\*

*Almási testvér* találkozott magyar lelkipásztorokkal és szövetségi vezetőkkel. Tárgyalt velük a tervezett közös énekeskönyvről és az 1999-es nagyváradi világtalálkozóról.

\*\*\*

Január 26-án *dr. Almási Mihály* egyházelnököt Washingtonban fogadta *dr. Bánlaki György*, Magyar-

ország amerikai nagykövete. Ugyanezen a napon szövetségünk elnöke tárgyalt az amerikai külügyminisztériumban (State Department). Mindkét esetben fontos, egyházunkat és a világ baptistáit is közelebbről érintő kérdésekről esett szó.

\*\*\*

Január 27-én egyházunk elnökét Atlantában fogadta *dr. Ambassador Gordon L. Streeb*, a Carter Center helyettes igazgatója, akivel hosszasan tárgyalt *Carter* elnök 1996-os magyarországi látogatásáról. *Dr. Streeb* megköszönte *Almási testvérnek* Carter elnök akkori meghívását, és elmondta, hogy az elnök úrra olyan mély benyomást tett ez az út, hogy a világot járva, mindenütt a legnagyobb elismeréssel és igen lelkesen beszélt Magyarországról. A baráti beszélgetéssé alakult fogadás során szóba került *Al Gore* amerikai alelnök magyarországi meghívása, valamint a korona visszadásának 20. évfordulója alkalmából rendezendő washingtoni és atlantai ünnepség – ahogy mindkét tervezett esemény téma volt a magyar nagykövettel, *dr. Bánlaki Györggyel* és a State Departmentben *Rebecca A. Joyce*-szal folytatott tárgyalások során is.

(*Béke hírnök* – 1998. 02. 08.)

## In memoriam Dr. Haraszti Sándor

„Emlékezzetek előljáróitokra!”

Utoljára Magyarországon 1997. november 16-án prédikált. A Wesselényi utcai testvériség az imaház átépítése miatt a kisteremben szorongott. Mivel a videofelvételt szerette volna a gyülekezet német és angol nyelvterületen élő testvéreknek is elküldeni – hisz az óriási építkezéshez segítségre van szükség –, *Haraszti testvér*, a gyülekezet korábbi pásztora, magyarul, németül és angolul prédikált. Energikusan és röviden beszélt ... Vele volt – mint az utóbbi években mindig – hűséges segítőtársa: felesége, *Rózsi-ka néni* is.

Két nap múlva, 18-án az Aradi utcai székház tanácstermében meghívott vendégként részt vett az Építési és Beruházási Bizottság ülésén. A Wesselényi utcai imaháznál

a legsürgősebb építési feladatok elvégzésére adományozott egymillió forintot. A Teológiai Akadémiánál folyó munkát mintegy hatmillió forinttal támogatta. Kétmillió forintot ajánlott föl a kiskunhalasi új imaház építésére, és ugyanennyit az 1999-re tervezett nagyváradi Magyar Baptista Világtalálkozóra. Támogatta a Szolgatárs c. folyóiratot, a könyvkiadást és sorolhatnám. Magyar volt és baptista. Egyike a legnagyobbaknak. Első emlékem róla több mint 40 éves. A kiskunhalasi imaháznál – az istentisztelet után – orvosi rendelést tartott, mint más gyülekezetekben is gyakran.

A legegyszerűbb emberhez is volt szava, de nem riasztotta sem a hatalom, sem a tekintély.

Amerikában több mint négy éven át dolgoztunk szoros munka-

társi kapcsolatban. Mindig, mindenben segített. Sokkal melegebb szívű ember volt, mint ahogy sokan gondolták, azok, akik nem ismerték igazán. Sokat gyötrődött miattuk, de tudott bocsánatot kérni és megbocsátani is.

1997 nyarán a bócsai tanyán – már tudjuk, hogy utoljára – a Szentlélekről tanított. Óvott a rajongástól, és buzdított a szent életre. Kívánom, hogy ne feledje ezt az órát a népes rokonság!

Sokszor voltam vele együtt nagy jelentőségű evangélizációk előkészítő megbeszélésein. Először 1977-ben. Én láttam és hallottam, hogy hogyan engedte át a „dicsőséget” a Szabadegyházak Tanácsa akkori elnökének azért, hogy a Bécsben veszteglő evangélista, *Billy Graham* egyáltalán betehesse a lábát az országba. Együtt mentem vele Esz-



tergomba tárgyalni a római egyház bíborosával, és segítettem neki a korona hazahozatalával kapcsolatos tervek kialakításában.

Nem igaz, hogy nem tudott team-ben dolgozni, de az igaz, hogy megkövetelte a munkát és a pontosságot. Számos tekintetben megelőzte korát...

A halálhír mindig megdöbrent. Amikor január 16-án éjszaka megsörrent a telefon, tudtam, hogy Sándor bácsi elment.

Súlyos műtéten esett át. Lábadozott. Fölvívott, és elmondta, nem remélte, hogy túléli az operációkat. Már dolgozott. Aztán az eredményes rehabilitáció vége felé elesett. Az újabb súlyos csonttörések és a gyors szövödmények néhány nap alatt végeztek vele. Szerettei körében adta vissza lelkét a Mindenhatóknak.

Nem mindenkiért ejt az ember könnyeket. Érte ige, nem keveset...

Nem lehet fölmérni, hogy az alatt a 20 év alatt, amíg Billy Graham kelet-európai útjait egyengette, mennyi része volt abban, hogy ezrek tértek meg. Az előkészítés is evangélizáció!



Dr. Haraszi Sándor és dr. Almási Mihály a szigetzentmiklósi szószéken

Hogy kik gyászolják? Bizonyára csak azok, kik értették, hogy mit miért tesz, akik imádkoztak érte és szerették. És ezek nincsenek kevesen.

Végezetül hadd álljon itt két verse, amelyeket annak idején Amerikában „A Kürt” hasábjain jelentettünk meg. Az egyiket 17 évesen írta Soltvadkerten (Uram, csak egy vagyok...), a másikat 29 évesen Svájcban (Csúcson), amikor a Rüsclikoni Baptista Theológiai Szemináriumban tanított. Egyikhez se kell kommentár.

Isten vigasztaló szeretetét és a mi Urunk Jézus Krisztus gyógyító kegyelmét kívánom a gyászolóknak!

(BH 1998. 25. old. – A.M. –)

## Csak egy vagyok a sok között

A Fórum Film Alapítvány az MTV Rt. Dokumentumfilm Szerkesztősége megbízásából 1998-ban portréfilmet készített Haraszi Sándorról. (Rendező: Ferenczi Andrea, producer: Fehéri Tamás és Ács Zoltán.) Haraszi Sándor a film forgatása közben, 1998. január 16-án hunyt el Atlantában. (A film végén tévesen február 16-át írtak ki!)

A Magyar Televízió különböző csatornáin, filmfesztiválokon, valamint a Művész Mozi Bródy termében számos alkalommal találkozhatunk a filmmel a nézők. Legutóbb 2000. augusztus 22-én a Magyar Televízió M2-es csatornáján, főidőben (20:30-kor) vetítették „Bócsától Atlantáig – Portréfilm Haraszi Sándorról” címmel.

Haraszi Sándor „Nem voltam engedetlen” c. könyvét 1997-ben adta ki a Sunshine Publishing House, a Napsugár Gyermekektől Alapítvány Kiadója (felelős kiadó: Dr. A.M.). (Önéletrajzi írásának sajtó alá rendezése folyamatban van.)

## URAM, CSAK EGY VAGYOK...

*Uram, csak egy vagyok a sok között,  
Ki bár rongyos ruhába öltözött,  
Vendégeid sorába híva lenni,  
Királyi nagy menyegződre menni,  
Szegényen bár, de úgy szeretne!  
Mégis talán, ha meglehetne...*

*Rongyos ruhámra félve, hogyha még  
Tekintni olykor elfelejtenék,  
Azért előttem mégis ott lebeg  
Aranytermed, s a szívem úgy remeg!  
Aranytermed, s az én ruhám, és  
Ajkamra félve jön könyörgés:*

*Nem az első helyre ülnék, Uram.  
A meghívottak mellett boldogan  
Húzódnék félre, félre, messzire:  
A díszes asztalnak legvégire;  
Szívem mélyén azért repesve!  
Uram, talán ha meglehetne...*

*Nem kellenének drága ételek:  
Nem tennék úgy én, mint az emberek,  
Akik jólétre jutnak: erre már  
Kívánságuk felhőkben egyre jár.  
Ily ember morzsát is ehetne!  
Uram, talán így meglehetne...*

*Uram, tudom, sok minden útban áll;  
Azért szívem mégis remélve vár...  
Kegyelmednek sugára végre tán  
Dicsőn csillogva irányul reám.  
Boldoggá engem ez tehetne.  
Uram, óh, bárcsak így lehetne...*

Haraszi Sándor  
Soltvadkert, 1937



## Egy életút vége

Két évvel ezelőtt ismerkedtem meg Dr. Haraszi Sándor testvérrel Tahi Táborban az augusztus 20-i ünnepségen. Azóta többször találkoztunk, beszélgettünk, és mindig kaptam tőle valami szellemi és lelki útravalót.

Megtanított arra, hogy nem elég egy nehézséget leküzdeni, hanem magából az akadályból kell győzelmet kovácsolni. És azt is tőle tudom, hogy a versenyt nem a leggyorsabban futó nyeri meg, hanem az, aki beér a célba. Sándor bácsira gondolva idézhetném még Molnár Ferencet, aki azt mondta: „Nem elég, ha magyar vagy, kell egy kis tehetség is.” Haraszi Sándor nem kicsit volt tehetséges, hanem a legintelligensebb és legnagyobb tudású emberek egyike, akivel eddig találkoztam.

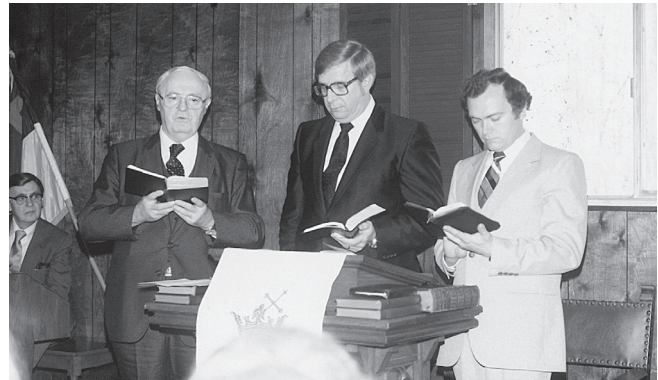
Minden áldozatra kész életét és szolgálatát tanulmányozva pedig bátran állíthatom, hogy a „leggyorsabban futók” egyike is volt, aki immár beért a célba. Otthon van. Színről-színre látja azt, amiről nekünk itt még csak homályos elképzeléseink vannak. Ő már viseli a koronát Isten iránti hűsége és kitartása jutalmaként.

Ahogy arról a Békehírnökben már tudósítottunk, dr. Haraszi Sándor temetésére 1998. január 21-én került sor Atlantában. A temetési szertartásról és a magyar orvos-misszionárius életéről több amerikai napilap – köztük a The New York Times, a The Atlanta Journal és a The Atlanta Constitution – számolt be. Az Interneten a Reuter Hírügynökség híradása volt olvasható az egész világon. Magyarországon a tévécsatornák közül a TV2, a TV3, az RTL-Klub és a Duna Televízió emlékezett meg Haraszi Sándorról csaknem valamennyi egyházi folyóirat és keresztény rádióműsor mellett.

A részvétáviratok között ott volt dr. Viczián János; Nyúl Zoltán, a Szerbiai Magyar Baptisták Közössége; Mike Béla és Borzási Gyula, a Romániai Magyar Baptista Szövetség; dr. Bánlaki György, Magyarország amerikai nagykövete; Father Jerome Vereb, Vatikán; és nem utolsó sorban dr. Billy Graham levele is.

A temetési szertartáson Franklin Graham mielőtt felolvasta édesapja levelét, elmondta: „Kiváltság és megtiszteltetés volt számomra, hogy szemtanúja lehettem dr. Haraszi Sándor munkájának. Az édesapám soha nem jutott volna el Kelet-Európába, ha nem lett volna Haraszi Sándor, és soha nem hirdethette volna az evangéliumot a volt Szovjetunióban...”

„Emlékszem – mondta Franklin –, egy alkalommal engem tolmácsolt. Nem sikerült valami jól a prédikációm, de tudtam, ez nem jelent semmit, mert dr. Haraszi egy másik és sokkal jobb üzenetet továbbított. És a végén gratulált nekem. Hálások vagyunk Istennek, hogy együtt dolgozhattunk vele.”



Dr. Haraszi Sándor, Rev. James Swedenburg és dr. Almási Mihály a Cleveland–Ohioi Bethany Baptist Church szónokán

A temetésen az igehirdetés szolgálatát dr. Almási Mihály testvér végezte. Dániel könyvének 12. részéből idézte a 3. és 13. verset.

*„Az értelmesek pedig fénylenek, mint az égnék fényessége: és akik sokakat az igazságra visznek, miként a csillagok örökkön örökké... Te pedig menj el a vég felé; és majd nyugszol, és felkelsz a te sorsodra a napoknak végén.”*

„Dániel négy világbirodalomban szolgált. Haraszi Sándor legalább háromban. 1937-ben – megtérése idején – a hitleri uralom rémítette a világot. Haraszi Sándor 1944-ben Pesten és Soltvadkerten zsidókat rejtetett. 1949-ben már Svájcban tanított teológiai tanárként, és nem lehetett tudni, hogy visszajöhet-e Magyarországra. 1956-ban érkezett Amerikába. Túlélte a sztálini birodalmat, és előre látta, mi fog következni.

A prófécia így szól: 'Az értelmesek pedig fénylenek, mint az égnék fényessége...' Haraszi Sándor a magyar keresztényen égbolt üstököse volt. Majd így folytatódik: 'Te pedig elmész a vég felé...' Magyarországon a temetések szomorú alkalmak. Nem szeretem a szomorú temetéseket, mert ilyenkor fölfele kellene néznünk. Az egyik legnagyobb magyar író, Gárdonyi Géza saját sírfeliratának utolsó mondatát így fogalmazza: 'Ne le a sírba integessen nékem, fölfele nyújtson búcsúzó kezét.' – hangzott Almási testvér igehirdetése.

Dr. Oscar I. Romo, az Amerikai Déli Baptista Szövetség Home Mission Board-jának korábbi igazgatója temetési beszédét így fejezte be: „Alex, a barátom, lelkigondozóm, tanácsadóm és Krisztusban testvérem volt. Múlt pénteken egy hang szólalt meg, mely ezt mondta: üdvözöllek jó és hű szolgálóm... lépj be a neked készített örökségbe! Énekel az angyalkórus.

Alex elvégezte, amit Isten rábízott és immár ott örvendezik az Úr házában, és ott énekel a mennyei kórusban.”

(BH 1998. 52-53. old. – F. A. –)





# EGY ITTHONI NEKROLÓG\*

**Népes családjával lélekben együtt gyászoljuk a 78-ik évében, váratlanul elhunyt Dr. Haraszti Sándort, hívő orvost, teológiai tanárt és lelkipásztort.**

Soltvadkerten született, 1920. március 1-én. Szülei hívő gazdálkodók voltak. Tanyájuk közelében, a bócsai állami elemi népiskolában, 1926-tól 1930-ig tanult.

Mészáros Sándor prédikátor baptizálta 1937. május 17-én, vagyis 17 éves korában, huszonhatod magával. A következő évben Budapestre ment tanulni, azután már csak vendég volt Soltvadkerten.

Végtelenül szorgalmas diák volt. A kiskunhalasi Szilády Áron Református Gimnázium magas követelményeket támasztott a „tanyasi gyerekekkel” szemben. Ennek ellenére kitűnő eredménnyel érettségizett. Budapesten Eötvös-kollégista és a Pázmány Péter Tudományegyetem diákja. Tanári diplomája után előbb filozófia-, majd orvosdoktor.

Szerette Istent, a családját, hívő testvéreit és az országot, ahonnan 1956-ban elköltözött, de aminek mindig hűségese fia maradt. Környezetét szenvedélyesen tanította. A hívőket nehéz időben vigasztalta. Gondolatait szóban, írásban és versekben egyaránt ki tudta fejezni.

Haraszti Sándor „tanárjelölt” a diákmozgalomról írt A Kürt című baptista ifjúsági lapban. A folyóirat betiltásáig sokszor olvashattuk épületes cikkeit, értekezéseit. Az angyalföldi gyülekezetben avatták lelkipásztorrá, de hamarosan az újpestiek hívták meg. Ezenkívül még csak egy hazai gyülekezetben szolgált, a Wesselényi utcában.

A hívő emberek kvalitásairól írt a háború utáni Lelki élet című lapunkban. A Történelmi Bizottságban, alapításától aktív munkát végzett. Neki köszönhetjük, hogy

Meyer Henrik, alapító lelkipásztor nagy iratanyaga ránk maradt. Csak élete utolsó éveiben jutott ahhoz, hogy emlékirataiból könyveket írjon (a saját pénzén), de akkor is gazdagította misszióink történelmét egyenes, szókimondó tudományos munkáival.

Ebben az 1-2 évre korlátozott időszakban gyakran jött haza, többekkel találkozott, sokakat segített anyagilag, elsősorban az építkezőket (Wesselényi utca, Kiskunhalas), de több fiatal lelki munkásnak adott elektronikus gépeket, másokat a posztgraduális képzésben segített.

1956-ig a Teológiai Szeminárium tanára. Dr. Udvarnoki Béla távozása után tanácsai szerint szervezték meg a tantervet. Komoly kérdéssé tette, hogy van-e a diákoknak égő hivatástudatuk Istentől. 22 diákja művelődési követelményeiben nem alkudott,

de legfontosabbnak mégis isteni elhívásukat tartotta.

Milyen ember volt a polihisztor? Egy soltvadkertti fiatal kézműves megtérése ezt jól megvilágíthatja. Hetek óta járt a paphoz gondjaival, de csak azt a felvilágosítást kapta tőle, hogy nem rá tartozik, amivel naponta felkeresi. Foglalkozzon a dolgával! Talpaljon cipőket, és ne olvasson mindig Bibliát! Akkoriban a szülőföldjén prédikált Haraszti testvér. Volt ideje az érdeklődővel foglalkozni, akit türelmesen felvilágosított. Az érdeklődő nemcsak megértette szavait, hanem el is fogadta Jézus Krisztust, és a mai napig követi.

Harasztiék Amerikában újra kezdték mindent. Az új hazában küzdelmes úton teremtettek egzisztenciát. Ebben társak voltak: dr. Bán Rozália, a felesége és 6 gyermeke. A legfiatalabb az Egyesült Államokban született, de Budapesten végezte az orvosi egyetemet. 1969-ben a családfő a rákkutatásaiért ösztöndíjat kapott. 1973-ban az afrikai őserdei kórházban dolgo-



A Haraszti család



zott önként, mint „a magyar Schweitzer Albert” – ahogy minősítette egyik kortárs újságíró. Létrehozta a „lelkész-csere programot” a kint élő magyarság nemzeti és hitbéli identitása fenntartásáért.

„Megőrizte függetlenségét és becsületességét” – mondta egyházunk elnöke, amikor halálhírét közölte.

Édesapja, Haraszti József (92 évet élt) mondta neki: „Fiam, légy orvos! Gyógyítsd a szenvedő testet, de lelkészként a belső embert is. Jó lesz, ha nem függsz anyagilag senkitől. Inkább áldozz a gyülekezetnek, minthogy várj tőlük valamit.”

Az Egyesült Államokban milliók előtt evangélizáló Billy Graham már a hatvanas években keresett egy kelet-európai specialistát. A sokféle nyelv, kultúra, az ateista

vallásrombolás nehezen megoldható feladat elé állította. Bécsben kérte először Graham, hogy imádkozzanak azért a napért, amikor majd először hirdetheti az Igét Kelet-Európában. Isten akkor már készítette azt az embert, aki munkatársa lesz, és segítheti az evangélistát szinte valamennyi „szocialista országban”.

Haraszti Sándor senki másra nem számíthatott ebben, mint az Úr kegyelmére, és önmagára. Szinte havonta megtette saját pénzén a fárasztó légi utazást Amerikából Európába, hogy egyházfőkkel és a legfelső pártvezetőkkel tárgyaljon Billy Graham fogadása ügyében. Eljött az idő. Jézus Krisztus nevétől volt hangos Tahi, a Sportcsarnok és végül a budapesti Népstadion. Jelen volt egy erdélyi magyar prédikátor,

maga is koros ember, aki sokféle „intézményt” megjárt. Durva szövésű székely viseletében jelentette ki: „Életemben ma voltam a legboldogabb, hogy Budapesten Graham-et hallgathattam.”

Haraszti Sándor áldozatainak se szeri, se száma. Módját ejtette, hogy támogassa közösségünket már akkor, amikor ez igen körülményes volt. Élete fogytáig segítette lelkésztársait, akik szinte valamennyien igen sokat köszönhetnek neki.

Isten országa és népünk leghatékonyabb támasza dőlt ki a sorból. Adjunk hálát Istennek gazdag életművéért!

*\*Részletek Dr. Szebeni Olivér írásából, Békehírnök 1998. február 26.*

## Dr. Billy Graham levele Dr. Haraszti Rozália részére

*Kedves Rózsika,*

*Mély megdöbbenéssel vettem híriül szeretett Sándorod elköltözését. Ugyanakkor öröm töltött el, mert tudom, hogy ő már a mennyben van és várja, hogy ismét együtt lehessen veled, családjával és barátaival.*

*Mindig őszinte szeretetet éreztem irántad és Sándor iránt. Hiszem, Isten tette lehetővé, hogy sok évvel ezelőtt útjaink kereszteződjenek Clevelandban. Az évek során nagyon megszerettem férjedet és folyton tanultam tőle. Ő tanított meg minket a kelet-európai és szovjet vezetők furcsa és különös gondolkodásmódjára. A te Sándorod ugyanakkor hűséges diák is volt: nemcsak a Biblia, hanem a*

*kommunista módszerek szakértője is. Mindig tudtam, hogy a szíve mélyén Krisztus és a baptista egyház elkötelezettje, amellett, hogy hatalmas munkát végzett az ortodox és más egyházakkal együttműködve is. A közösen bejárt országokban óriási ismeretségi köre és a legkülönfélébb barátai voltak.*

*Sosem felejttem el azokat a történeteket, melyeket magyarországi élményeiről és Nyugat-Afrikában, misszionáriusként szerzett tapasztalatairól mesélt.*

*Jelenleg Washingtonban kell részt vennem egy vezetőségi ülésen, és nagyon fájlalom, hogy nem lehetek ott a temetési szertartáson.*

*Franklin-nel és feleségemmel, Ruthal küldöm magam, családom és a Billy Graham Evangélizációs Társaság részvétét és együttérzését mindnyájatok számára.*

*Szeretettel és megbecsüléssel fogunk emlékezni mindig Sándorra.*

*Részvételemet és jókívánságaimat kérlek, továbbítsd az egész család felé! Isten bőséges kegyelme vigasztaljon ebben a nehéz időszakban!*

*Legmélyebb krisztusi együttérzéssel. Isten áldjon meg mindnyájatokat!*

*Billy Graham  
Montreat. Észak-Karolina,  
1998. január 19.*

**A JÓ PÁSZTOR megtalálható az interneten is:**

**[www.jopasztor.baptist.hu](http://www.jopasztor.baptist.hu)**





## Gondolataim a beszédről

...a **beszédről**, mely Isten ajándéka, s csak a képmására teremtett emberi lények képesek élni ezzel a lehetőséggel. Isteni eredetét nem vonhatja kétségbe senki sem, hiszen az Édenkerttől kezdve folyamatosan **kommunikálhat** egyik ember a másikkal, sőt – bár egyoldalúan, de – az őt körülvevő élőlényekkel is (Szent Ferenc), s legfőképpen: az Ajándékozóval, a teremtő Istennel. Ó, micsoda ajándék! Fentebb említettem a kommunikáció kifejezést, mely a latin *communicare* szóból ered. Kapcsolatfelvételt, közlést jelent. Média birodalmak épültek ki nyomán, s uralják az emberek világnézetét, ízlését, jóra és gonoszra is képesek mozgósítani. Talán a beszédben rejlő eme veszélyeket felismerve alakult meg a Karthauzi rend, melynek tagjai örök némaságot fogadnak!? Isten Igéje, a Biblia nem ezt kéri az embertől, hanem azt, hogy **„Beszédetek legyen mindenkor kedves.”** (Kol 4,6) Magas mérce ez! Én sokszor leverem, ezért nem is tartozom a tökéletes emberek sorába (ha vannak ilyenek!?), mert Jakab apostol szerint: *„Ha valaki beszédében nem vétkezik, az tökéletes ember.”*

Töreksem a **kedves beszédre**, hiszen szentté-lételem Isten akara, s ez a lépcsőfok kikerülhetetlen. Reményik Sándornál jobban nem fogalmazhatnám meg:

*Istenem, add, hogy mind halkabb legyek  
Versben, s mindennapi beszédben  
Csak a szükségeset beszéljem.  
De akkor szómban súly legyen s erő  
S mégis egyre inkább simogatás:  
Ezer kardos szónál többet tevő.  
S végül ne legyek más, mint egy szelíd igen  
vagy nem,  
De egyre inkább csak i g e n.  
M i n d e n r e ámen és igen.  
(Ne ítélj!)*

Az 1Tim 4,12 vers figyelmeztetése: *„Légy példa a hívőknek a beszédben...”* Az én mércémet oda állítottam, hogy ne csak a **hívőknek!**

### Minősít engem a beszédem?

Legalább annyira, mint Pétert! Mert nem csak kánaáni nyelvezetem, beszédem alapján azonosítanak, hanem azt is figyelik, hogy szinkronban van-e azzal életvitelem, magatartásom? És nem is kell ahhoz Pilátus udvara, tehát „világi” környezet, elég, ha az ún. **kettős beszéd** jellemző rám. Pl: másként beszélek otthon, másként a gyülekezetben,

másként a velem egy húron pendülővel, s másként a kevésbé szimpatikus személyekkel, stb.

**És minősít a ki nem mondott szó is.** Túl a nagyon megfontolandó közmondáson: *„Ha hallgattál volna, bölcs maradtál volna!”* –, inkább arra a hallgatásra gondolok, amikor egy véletlen, vagy szándékos támadás ér: lábamra taposnak, félrelöknek, nekitoltnak az autómra, stb, stb... Ilyenkor még mimikám is minősít!

Még a nem keresztyén emberek is jó tudni:

- Az a jó társalgó, aki tud hallgatni! – az egyik közmondás szerint.
- Az Ige szerint pedig: *„... A sok beszédben elmaradhatatlan a véték...”* (Péld 10,19)
- *„Megvan az ideje a hallgatásnak, és megvan az ideje a beszédnek.”* (Préd 3,7/b)
- *„Milyen jó az idejében mondott szó!”* (Péld 15,23/b)
- *„Minden hivalkodó beszédért számot adnak az emberek.”* (Mt12,36)
- *„Tartóztasd meg ajkaidat a csalárd beszédétől.”* (Zsolt 34,14)

Imádságom a fentiek alapján: **„Isten, figyelmezz szájam beszédeire!”** (Zsolt 54,4)

(u K. A.)

## Részletek egy 110 éves missziói beszámolóból\*

### A magyarországi baptisták fejlődése és jelen állapota

(Felolvasta: Balogh Lajos a berlini európai baptista kongresszuson. 1908. szeptember hó 2-án)

Magyarországba néhány iparos segéd hozta be Hamburgból a baptizmust az 1840-es években. Ezek közül említésre méltó kiváltképpen *Rottmayer János*, aki mint a Brit és Külföldi Biblia Társulat nyugalmazott hivatalnok, 1901-ik évben Kolozsváron halt meg 84 éves korában.

Az 1849. évig a baptistáknak Budapesten rendes gyülekezetük

volt, de az abszolutizmus idejében kénytelenek voltak feloszlani, miután az akkori kormány ebben is a forradalmi eszmék terjesztésére alkalmas összejöveteleket vélte látni. Ekkor többen külföldre vándoroltak. Rottmayer János Budapesten maradt, a vallásos iratokat terjesztette, s emiatt az osztrák hatóságokkal összeütközésbe jött annyira, hogy csak egy előkelő, s

állítólag az udvarhoz tartozó főhercegnő közbelépésére szabadult ki igen veszedelmes helyzetéből.

Az 1866-ik évben egy Lehmann nevű Hamburgi prédikátor Budapestre jött és itt a Dunában 6 egyént alámerített.

A 70-es évek elején pedig egy *Novák Antal* nevű bibliai kolportőr, ki *Millárd Ede* testvér által Bécs-



ben tért meg és merítettetett alá, az ország több vidékén, de különösen Bihar megyében, a baptista misszió ügyében buzgón működött, ugyannyira, hogy az utat teljesen elkészítette *Meyer Henrik* részére, ki 1873-ban szintén, mint bibliai ügynök Budapestre jött, s itt letelepedett és az első baptista gyülekezetet ugyanezen évben megalakította a magyarok között. Ekkor már néhányan elkészülve várták Nagyszalontán az Úr Jézus példája és parancsa szerinti alámerítést, akik *Meyer Henrik* által óhajuk szerint Békés-Gyulán, az Úr Jézusba való hitük megpecsételésére a Fehér-körös vizébe alámerítették.

Ettől kezdve Bihar, Hajdú, Jász-Nagykun-Szolnok, Békés és Pest megyében a baptizmus gyorsan terjedt.

Első úttörők voltak: *Lajos János* honvéd puskaműves, *Kornya Mihály*, ki igen sokat munkálkodott nagy odaadással és fáradtsággal, de szintén jó eredménnyel is, a magyarok és románok között. Ő munkálkodik még e jelen időben is, ezen a gyűlésen is jelen van. *Tóth Mihály* nagyszalontai, *Lisztes András* és *Mihály* berettyóújfalui lakosok. *Balogh Lajos*, *Ajler Ádám*, *Bodoky Lajos*, *Vlasovics József*, *Gromen János*, *Tatter János*, *Flór Albert* és még többen.

A fent elősorolt misszió útján elterjedt baptizmus egy központtal bírt, ti. Budapesttel, melyhez körülbelül 100, még rendszeren nem szervezett állomás tarozott.

Az 1889-ik évben a magyarországi misszió két ifjút, név szerint *Udvarnoki Andrást* és *Balogh Lajost* Hamburgba küldötte ki a baptista prédikátor-képző intézetbe, kik ottan a négy évi tanfolyamot elvégezvén, 1893-ban visszatértek Magyarországra.

E két fiatalember munkássága a misszió terén nagy változásokat hozott létre, mert ez időre esik a gyülekezeteknek szervezése, úgyszintén a már előbb megindult iro-

dalmi tevékenységnek nagyobb arányú művelése, melyben részt vett *Csopják Attila* állami tisztviselő, ki a gyülekezeti kiadványok nagy részét sajtó alá rendezte s egy folyóiratot is szerkesztett. Meg kell itten még említeni *Orosz István* testvért, ki mostan Amerikában van, és *Bodoki Lajos* missziómunkásokat.

Jelenleg négy magyar nyelvű folyóirat hirdeti az evangéliumi tanokat. Énekkönyveinknek pedig egész sorozatát mutathatjuk fel. C. H. Spurgeon prédikációi lefordítva és évek óta rendszeresen kiadva vannak. Ezen kívül minden évben két naptárt adunk ki, körülbelül 18-20.000 példányban. Néhány év óta több vallásos irat és a nemzetközi Bibliaolvasó naptár magyar nyelven kiadatik.

Országunkban a különféle nemzetiségek között a baptista elvek, a tót vidékeken ez ideig kevésbé hódítottak, a német vidékeken sem valami nagy az eredmény; de annál nagyobb az elterjedés a románok között, hol hű és buzgó férfiak hirdetik az evangéliumot, kik közül felemlítendő: *Kornya Mihály*, *Flórián György*, *Erdős Imre*, *Varsandán György*, *Czirbán János*, *Szücs Ádám*, és *Brumár Mihály*.

Az 1907-ik évi statisztikai kimutatás szerinti Magyarországon van: 50 gyülekezet, 480 állomással, 631 segítő munkás, 171 kápolna, melyek értéke körülbelül 870.000 korona.

Az 1907-ik évben: Alámerített 1130 tag. Tagok száma volt 1907. december 31-én a statisztikai kimutatás alapján, melyből néhány gyülekezet tudatása hiányzik: 12.555. Vasárnapi iskola van: 229. Tanítók és tanítónők száma: 576. Tanulók száma: 4.834. Megtért a vas. iskolában az 1907-ik évben 87 gyermek.

Van Budapesten egy misszió iskola, jelenleg 6 tanulóval.

Van egy közös menház, melyben állandóan 20-22 munkaképtelen

gondoztatik. Ezek közadakozásból tartatnak fenn.

A magyarországi baptista gyülekezetek misszió adakozása 1907-ben: helyi célokra 84.228. Különféle célokra: 10.806 korona.

## A világszövetség bizottsága legújabb intézkedése alapján az egész ügy élén áll:

Egy 65 tagból áll végrehajtó bizottság.

Ezen nagy bizottság kebeléből választott következő albizottságok:

- |                           |           |
|---------------------------|-----------|
| 1. Misszióbizottság       | 32 taggal |
| 2. Irodalmi bizottság     | 13 taggal |
| 3. Vagyonkezelő bizottság | 11 taggal |
| 4. Misszió iskola         | 11 taggal |
| 5. Vasárnapi iskola       | 7 taggal  |
| 6. Menházi bizottság      | 5 taggal  |

Ezen bizottságok az országos szövetkezeti közgyűlés felügyelete alatt működnek, és annak beszámolni kötelesek.

Van 2 országos szövetkezeti titkár.

Van 1 országos szövetkezeti pénztárnok és 2 nemzetiségi, 1 román és 1 tót titkár.

*Kelt, Hajdúböszörmény,  
1908. jún.  
Balogh Lajos*

*\*Változtatás nélkül idéztük kivonatosan az írást a Békehírnök 1909-es évf. 9-10. oldaláról. Lehetnek mai tanulságai is!*

–Dr. A. M.–





# Ezt kívánom

2018. 02. 21.  
zene: Tóka Szabolcs  
szöveg: Vántsá Zoltán

**Moderato**

(Elő- és közjáték)

Piano

1. Bé - két, csen - det, mely el-üz vi - hart,  
2. Szi - vet, mely a bú - nöst sze - re - ti,

9

Szent e - rőt, mely pró - ba közt ki - tart, Ér - ző szi - vet, mely eny - hit nyo - mort,  
Gyen - ge - sé - gét és vét - két el - fe - di, És hi - tet, mely mint a sas - ma - dár

17

1. S mély a - lá - zat - tal po - rig ha - jolt. 2. Föl - fe - lé tart és az ég - be száll.

Pno.

27 **Refrén**

Örömet, mely nap - su - gár - ként Tud fényt szór - ni gond - fel - hők kö - zött, Bá - tor - sa - got, mely nem remeg, És kész o - da - ad - ni

35

1. kin - cset, é - le - tet. 2. kin - cset, é - - - le - tet. *Előről a 2. verssel, majd Coda* Hi - tet, mely - nek nincs ne - héz,

*Coda poco rubato*

Pno.

43 *poco rallentando* *a tempo*

nincs "nem le - het" *f* Ezt ki - vá - nom: az Úr ad - ja meg!

*poco rallentando* *f* *a tempo*

Pno.



## GYEREKREJTVÉNY

### Kedves Gyerekek!

Az alábbi kvízkérdésekre küldjétek be a helyes válaszokat és ne felejtsetek el az igehelyeket is odaírni.

### Címünk:

Jó Pásztor Szerkesztőség, 1431 Budapest, Pf. 171.

A feladványt készítette: Dr. Sajben Klára

Beküldési határidő: 2018. május 15.

Előző feladvány helyes megfejtése:

Erzsébet és Zakariás. Ők Bemérintő János szülei. Bemérintő János Jézus előhírnöke volt. Erzsébet találkozott Máriával, Jézus anyjával is. (Lukács evangéliuma 1. fejezet)

### Helyes megfejtést küldtek be:

Nagy Anita (Derecske), Vári Tímea (Kiskőrös), Hégely Ábel (Dunaharaszti), Hégely Glória Szantina (Dunaharaszti), Sinkovics Lili (Bp.), Sinkovics Áron (Bp.)

**Gratulálunk!**

## HÚSVÉTI KVÍZ – GYEREKEKNEK

- Milyen állat hátán vonult be Jézus Jeruzsálembe?
  - teve
  - szamár
  - fehér ló
- Melyik tanítvány vágta le a főpap szolgájának a fülét?
  - Jakab
  - Tamás
  - Péter
- Hányszor tagadta meg Péter Jézust, mielőtt a kakas megszólalt?
  - Háromszor
  - Kilencszer
  - Egyszer se, mert a kukorékolás után történt a dolog
- Hogy hívták azt a foglyot, akit Jézus helyett szabadon bocsátott Pilátus?
  - Bartimeus
  - Barnabás
  - Barabbás
- Melyik tanítvány nem hitte el, hogy Jézus feltámadt?
  - Péter
  - Tamás
  - János
- Ki vagy mi mozdította el Jézus sírjáról a követ?
  - földrengés
  - a tanítványok
  - egy angyal
- Melyik napon támadt fel Jézus?
  - a hét első napján
  - a hét utolsó napján
  - az új hónap első napján

### Jól sáfárcodni!

Mért is adtál, Uram,  
nekem ennyi kincset!  
Mit kezdjek vele?  
Hű sáfárnak lenni  
szinte lehetetlen.  
Roskadok bele,  
ahogy rám neheziül  
a nagy felelősség.  
Elég a fele!  
Segíts Uram, Jézus!  
Erővel, vigasszal,  
Szívem töltsd tele.  
Lehelj rám tüzedből,  
igézz meg egészen,  
Szentlélek Szele!  
– Sok-sok drága kincsem  
kezd már gyarapodni.  
Sátán sok csele  
meghiúsul rajtam.  
Győzők jó Urammal,  
Életem Dele  
rám veti sugarát.  
Eljutok Atyámhoz.  
Csöndben hív: Gyere!

Gerzsenyi Sándor  
Vallomás – Kispest, 1964.

### Képtelenség (?)

Ha élek, holt vagyok,  
s élek, ha holt leszek...  
Legyek hát elveszett,  
ha „lenni” akarok?

Ijesztő, paradox  
kusza igék ezek  
miket nem érthetek,  
oly mélyek és nagyok.

De bármit mondjatok,  
mégis ekként tesztek.  
Meghalok, elveszek.  
– Én „lenni” akarok!

Gerzsenyi Sándor  
Vallomás – Kispest, 1964.





# KVÍZKÉRDÉSEK – HÚSVÉT

**A feladványt készítette: Dr. Sajben Klára**

**Beküldési határidő: 2018. május 15.**

A helyes válaszok mellé kérjük beküldeni a pontos igehely megjelölést is.

**Címünk: Jó Pásztor Szerkesztőség, 1431 Bp. Pf. 171**

- c. Egészen addig nem tudsz megszólalni, amíg mindezek végbe nem mennek
- d. Boldogok, akik sírnak

**1. Milyen nyelven vagy nyelveken került fel a keresztre a „Názáreti Jézus, a zsidók királya” felirat?**

- a. Csak arám nyelven, mert ez volt Jézus anyanyelve
- b. Héber és arám nyelven
- c. Héber, görög és latin nyelven
- d. Csak héberül, mert ezt minden zsidó értette

**2. Hogy hívták círénei Simon fiait?**

- a. A mennydörgés fia
- b. Lázár és Péter
- c. Rufusz és Titusz
- d. Alexander és Rufusz

**3. Mire fordították a Júdás által visszaadott 30 ezüstöt a főpapok?**

- a. betették a templom kincsei közé
- b. temetőnek való területet vásároltak belőle
- c. a Jézus sírját őrző katonáknak adták
- d. visszaküldték Júdásnak

**4. Melyik mondat NEM hangzott el a kereszten?**

- a. Éli, Éli, lamá sabaktáni
- b. Mené, mené tekél ú-parszin
- c. Asszony, íme a te fiad
- d. Szomjazom

**5. Melyik esemény NEM történt meg Jézus halálakor?**

- a. tüzes villám sújtott le az égből
- b. földrengés volt
- c. megnyíltak a sírok
- d. a templom kárpítja kettéhasadt

**6. Ki fedezte fel az üres sírt?**

- a. Péter
- b. János

- c. Magdalai Mária
- d. a kertész

**7. Jézus a feltámadása után beszélt Magdalai Máriával. Mit NEM mondott neki ekkor?**

- a. Mária
- b. Ne érints engem
- c. Áldott vagy te az asszonyok között
- d. Menj az én testvéreimhez

**8. Mit mondott Jézus, miről ismeri majd fel Péter és János az embert, aki megmutatja az utolsó vacsora helyszínét?**

- a. egy vekni kenyeret visz a kezében
- b. egy korsó vizet visz
- c. egy bárányt visz a kezében
- d. egy szamarat vezet

**9. Az alábbiak közül mi NEM történt meg az utolsó vacsora alatt?**

- a. Jézus hangosan siratta Jeruzsálemet
- b. Zsoltárokat énekeltek
- c. Jézus megmosta a tanítványai lábát
- d. Jézus utalt rá, hogy valamelyik tanítványa elárulja őt

**10. Ki NEM hallgatta ki Jézust elfogása után?**

- a. Heródes
- b. Kajafás
- c. Pilátus
- d. Augustus császár

**11. Jézus mely szavai hangzottak el az alábbiak közül a Gecsemáné kertben?**

- a. Távozz tőlem Sátán!
- b. Ha lehetséges, távozzék el tőlem ez a pohár

**Az előző feladvány helyes megfejtése:**

- 1 – b, Aháb, (2Kir 22,39)
- 2 – c, mormota (Péld 30,26)
- 3 – b, strucc (Mik 1,8)
- 4 – d, asszírok (Ézs 37,36)
- 5 – a, Jeruzsálem (2Sám 24,16)
- 6 – c, Eglón (Bír 3,17)
- 7 – a, Rúben (1Móz 29,31)
- 8 – b, Éhúd (Bír 3,15)
- 9 – d, Gát (2Sám 21,20)
- 10 – d, Saul (1Sám 9,24)
- 11 – c, Bethesda (Ján 5,4)
- 12 – a, Saul (1Sám 28,8)
- 13 – b, hatyú (5Móz 14,12)
- 14 – a, Nébó (5Móz 32,49-50)

**Helyes megfejtést küldtek be:**

Székely Irén (Bp.), Piros Elemérné (Bp.), Mészáros Lajos (Maglód), Karácsony Demeterné (Ebes) és további 59-en. Lásd a keresztretjvény-megfejtők névsorában a csillaggal jelölt nevet.

**Gratulálunk!**



**JÓ PÁSZTOR**

Kiadja: JÓ PÁSZTOR ALAPÍTVÁNY

PMB 12. PK 60.255/2002/4.

Számlaszám: 11742252-20061533

OTP Bank Rt. • Adószám: 18696619-1-13

Tel.: 06-20/886-0845

E-mail: a.mihaly1945@gmail.com

Levelezési cím: 1431 Budapest, Pf. 171

E-mail cím: jopasztor@baptist.hu

www.jopasztor.baptist.hu

Felelős szerkesztő és kiadó:

Dr. Almási Mihály

Irodalmi szerkesztő: Gerzsenyi Sándor

Zenei szerkesztő: Tóka Szabolcs

Nyomás: Mátyus Bt. • HU ISSN 1786-268X





1	2	3	4	5	6	7		8	9	10	11	12	
13								14					
15					16	17				18			
	19			20							21		
22			23					24		25			
		26					27					28	
29	30					31				32	33		
34				35				36		37		38	
39			40				41		42		43		
44			45			46			47				
		48			49			50				51	
52	53			54				55		56	56a	57	
58			59		60						61		62
63				64				65		66			
							67			67a			
			58	33	56a	41	25	44	49	67a	32		

mg-h ékezetfőlősleggel, fordítva 50. Perzseli – ford. 51. K-val az elején: iszlám vallási vezető 53. Díszes 55. Söhajtás szava 56. Erőszakkal elvesz 57. Bekevert óbor! 59. Ábrahám unokaöccse 62. Sziget Nagy-Britannia és Írország között 64. Szibériai folyó – ford. 66. Fúj – régiesen

**Különálló sor: a megfejtendő igevers hatodik része**

**Beküldési határidő: 2018. május 15.**

**A rejtvényt készítette: Dr. Sajben Klára**

**Az előző feladvány helyes megfejtése:**

*Törvényemet a belsejükbé helyezem, szívükbé írom be. Én Istenük leszek, ők pedig népem lesznek. (Jer 31,33b)*

**Helyes megfejtést küldtek be:**

Serestyén Gyula\* (Debrecen), Lomjanszki Jánosné\* (Órbottyán), Bató Pál\* (Dunaharaszti), Marton Elemér\* (Lénárdaróc), Pető Albertné\* (Budakeszi), Sáfró János\* (Pécel), Nuszbaum Ferencné\* (Gödöllő), Martonné Szlepák Margit\* (Tahi), Gaál Miklósné\* (Tard), Horváth Béláné\* (Szada), Bolemányi Jánosné\* (Kiskörös), Tóthné Szűcs Csilla\* (Békés), Petrik Ádámné\* (Órbottyán), Mihály Sándor\* (Szada), Nagy Sándor\* (Derecske), Gyarak Mihályné\* (Bp.), Gulyás Ernőné\* (Bp.), Jámbor Ferencné\* (Debrecen), Hégyel Béláné\* (Békés), Pető Gézné\* (Miskolc), Lisztes András\* (Albertirsa), Dan János\* (Békés), Gyarak Lászlóné\* (Békés), Hodoszó Jánosné\* (Méhkerék), Nagy Sándorné\* (Berettyóújfalu), Szirbucz Mihályné\* (Kétegyháza), Lomjanszkiné Torgyik Zsuzsanna\* (Kiskörös), Döme Károlyné\* (Zirc), Némethné Tóth Eszter\* (Kaposvár), id. Lisztes Tibor\* (Berettyóújfalu), Schmal Henrikné\* (Balatonszemes), Szegedi Gyuláné\* (Kiskörös), Vajda Jánosné\* (Orgovány), Kovács Sándorné\* (Miske), Polányi Károlyné\* (Bp.), Ilyésné Katona Ibolya\* (Pécel), Polányi István\* (Bp.), Kovács Imréné\* (Bp.), Varga Lajosné\* (Isaszeg), Spangenberg Rudolf\* (Komló), Horváth Jánosné\* (Fadd), Marton András\* (Bp.) Barta Gyuláné\* (Mezőkövesd), Kustán Erzsébet\* (Dunaújváros), Szutor Józsefné\* (Bp.), Vári Györgyné\* (Kiskörös), Hégyel Ferenc\* (Dunaharaszti), Kiss Antal\* (Gyula), Nyári I. Lászlóné\* (Kaposvár), Kissné Kovács Valéria\* (Hajdúböszörmény), Laskovicsné Pintér Etelka\* (Isaszeg), Sándor Mária\* (Bp.), Kovács Sándorné\* (Kiskörös), Sóvágó Antal\* (Hajdúböszörmény), Simon Zoltáné\* (Bp.), Kerekes Irma\* (Hajdúszámon), Vincze Jolán\* (Domoszló), Bató Tiborné\* (Ócsa), Nagy Zoltán\* (Derecske), Zóka Benjámin\* (Pécs-Hird), Neuheiser János (Borjád), Forrás Ferenc (Bp.), Laczkovszki Jánosné (Bp.), Krizsanyik Mária (Nógrádmegyér), Török Sándor (Debrecen), Sáfró Sándorné (Bp.)

**Könyvjutalomban részesült:**

Gyarak Lászlóné (Békés), id. Lisztes Tibor (Berettyóújfalu), Kovács Sándorné (Miske), Hégyel Ferenc (Dunaharaszti), Nagy Anita (Derecske)

**Gratulálunk!**

**Jutalmukat postán küldjük el.**

## KERESZTREJTVE

**Ezért tehát ... A megfejtendő igevers folytatása függőleges 22, vízszintes 54, függőleges 6, vízszintes 8, vízszintes 41, különálló sor és vízszintes 67 alatt található. Megfejtendő az igevers és az ige hely.**

Az igevers és a rejtvényben szereplő nevek az új fordítás szerint kerültek beírásra, az ettől való eltérést külön jelezzük.

### Vízszintes:

1. Ismert köhögéscsillapító márka 4. Relaxál 8. **A megfejtendő igevers negyedik része** 13. Pál egyik levelének címettje 14. Ordibáló – ford. 15. Ézsau apósa 16. Szaporodott 18. Mozdulni kezd! 19. Se hideg, se meleg 21. Emese! 22. Morzehang 23. Olasz, osztrák, máltai és spanyol autójel 24. Kormánytag! 25. Téli sport 26. Vége – németül 27. A görög abc utolsó betűje 28. Emel! 29. Mária jelzője – ford. 32. Egy kelta eredetű nép 34. Régi magyar férfinév – ford. 35. Híg betűi keverve 36. Az önzönvíz egyik túlélője 38. Ad-e – régiesen 39. Egyike azoknak a zsidó férfiaknak, akiket Ezdrás könyve említ, hogy elbocsátották idegen feleségüket 41. **A megfejtendő igevers ötödik része** 44. A zakó bal oldalán van! 45. Az első madár, amit Nőé kiengedett a bárkából 47. Fekhelye 48. Pára! 49. Többes számú személyes névmás 50. István király és Gizella király-

né fia 51. Névelő 52. Tárgyak közötti üres hely 54. **A megfejtendő igevers második része** 58. Hegyvidék Délnyugat-Horvátországban – ford. 60. Súly 61. Ennek a területnek volt a királya Tidál a Sziddin-völgyi csatában 63. Annak a kútnak a neve, amelyet Izsák Gerár közelében ásott 65. Noé bárkájának anyaga 67. **A megfejtendő igevers hetedik része**

### Függőleges:

1. K-val a végén: város Jezréel síkságán, a filiszteusok is táboroztak itt 2. Lámek felesége 3. Összekevert cola! 4. Elkána egyik felesége 5. Római 999 6. **A megfejtendő igevers harmadik része** 7. Menye betűi keverve 8. Hasonmás 9. Egy fél bála! 10. ÜBM 11. Rúth anyósa 12. Pustaság a Sinai-hegy és Élim között, az izráeliták is átvonultak rajta a pusztai vándorlás során – ford. 14. Vágóeszközöm 17. Üveg egyenemű betűi 20. Az egyik izraeli kém 22. **A megfejtendő igevers első része** 25. Ragadozó madár 26. A hét vezér egyike 27. Félálom! 28. Ézsau másik neve – ford. 30. Kirjat-..., Hebron másik neve 31. Az ezüst vegyjele 33. Híres menyegzői helyszín 36. Nász páratlan betűi 37. Összekevert kérge! 40. Családfő Gád törzsében (1Krn 5.) – ford. 41. A Jupiter egyik holdja 42. Van ilyen fal is 43. Létezik ilyen vontató 46. Fás, cserjés terület 48. Naftáli törzsének fejedelme a pusztai vándorlás alatt – az első